

социальная значимость предоставления образовательных услуг, престижность работы в системе образования, теряется высокое призвание и наполненность преподавательской профессии, что, непременно, возносит систему коррупции в сфере образовательных отношений.

На основании ранее сказанного, делаем вывод, что новая идеологическая платформа правового регулирования образовательных отношений в современном Украине должна быть строго выверенной и построенной с учетом возрастания роли образования как важнейшего фактора формирования человеческого потенциала в условиях развития экономической, социально-политической, культурной и духовной сфер жизни общества, повышения качества жизни граждан, обеспечения реализации и защиты их прав и законных интересов.

P.S. Автор стремится обратить особое внимание на новое видение государственного устройства Украины. Приглашаю к дискуссии.

УДК 349.4:349.6

***ДЕЙНЕГА М.А.,**
кандидат юридичних наук,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України*

ЗЕМЕЛЬНЕ ТА ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО: СПІВВІДНОШЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Земельне право є складовою частиною національної правової системи і знаходиться у тісному взаємозв'язку з іншими галузями права. Основним критерієм розмежування земельного права із суміжними галузями права є предмет правового регулювання. Місце земельного права у системі права визначається насамперед роллю і значенням правового регулювання земельних відносин.

Предметом земельного права є суспільні відносини, що обумовлені особливими специфічними властивостями землі як об'єкта суспільних відносин у тій частині, у якій вони регламентовані нормами земельного права [6, с. 17].

Водночас, нині спостерігається інтенсивний розвиток земельно-правової науки на якісно новій основі в умовах незалежної держави, який відзначається розширенням її предмета за рахунок виникнення якісно нових правових інститутів. На сучасному етапі розвитку суспільства відбувається зміна суті й характеру земельних відносин, що зумовлює необхідність розробки належного правового механізму з використанням новітніх елементів, принципів і методів правового регулювання [8, с. 411]. Не останнє місце у цьому процесі займають дослідження проблем співвідношення предметів земельного права зі спорідненими галузями права.

Тісний взаємозв'язок земельного права з екологічним правом обумовлюється положенням землі як частини навколишнього природного середовища, яка знаходиться в екологічному взаємозв'язку і взаємодії з усіма іншими природними ресурсами [4, с. 721; 5, с. 101].

Регулюючи переважно земельні відносини, які виникають у зв'язку з використанням земель та їх обігом, земельне право у той же час містить і норми, що передбачають спеціальні вимоги, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання землі як природного ресурсу, екологізацію землекористування тощо. У свою чергу в екологічному законодавстві містяться численні норми, реалізація яких передбачає забезпечення охорони земель від несприятливого антропогенного впливу.

Поширеним в юридичній літературі є погляд на екологічне право як на комплексну інтегровану галузь права, до складу якої на праві підгалузі входить поряд з іншими природоресурсовими галузями права і земельне. Російські науковці за цю властивість екологічне право навіть називають супергалуззю [3, с. 439]. При цьому, представники української земельно-правової доктрини підкреслюють, що на рівні підгалузі до екологічного права входять лише окремі інститути земельного права, насамперед ті, норми яких регулюють відносини у сфері раціонального використання та охорони землі як природного об'єкта [6, с. 16]. Таким чином, такі інститути носять комплексний характер.

Проілюструвати співвідношення земельного та екологічного права можна звернувшись й до загальної теорії права, зокрема, використавши теоретичну модель комплексних галузей права, запропоновану С.С. Алексєєвим [2, с. 273]. Відповідно до цієї теорії галузі права займають неоднакове становище у системі права й поділяються на основні і комплексні [1, с. 97].

Комплексні галузі складаються на базі основних у зв'язку з необхідністю спеціалізованого регулювання окремих специфічних груп суспільних відносин. Зовнішнім виразом існування комплексних (спеціалізованих) галузей є наявність відособлених нормативних актів, що містять специфічні норми, деякі своєрідні принципи і положення, окремі специфічні засоби регулювання. Іншим видом комплексних галузей права є інтегровані галузі, які утворюються на основі інтеграції їх структурних підрозділів [7, с. 283]. Саме такою галуззю права і є екологічне право, основні структурні підрозділи якого – окремі правові інститути водного, земельного, лісового, надрового, фауністичного права, об'єдналися з метою ефективного регулювання охорони навколишнього природного середовища в цілому.

Сучасне земельне право беззаперечно є самостійною галуззю права у вітчизняній правовій системі, що представляє собою сукупність правових норм, які регулюють суспільні земельні відносини щодо забезпечення раціонального використання земель, їх ефективної охорони та відтворення, і перебуває у тісному взаємозв'язку з іншими галузями права.

Список використаних джерел:

1. Алексєєв С.С. Структура советского права / С.С. Алексєєв. – М. : «Юрид. лит.», 1975. – 258 с.
2. Алексєєв С.С. Теория государства и права : учебник для юридических вузов и факультетов / С.С. Алексєєв. – М. : Юрид. лит., 1985. – 480 с.
3. Бринчук М.М. Экологическое право (право окружающей среды) : учебник для высших юридических учебных заведений / М.М. Бринчук. – М. : Юристъ, 1998. – 688 с.
4. Гуревський В.К. Земельне право як самостійна галузь права та його співвідношення із суміжними галузями права / В.К. Гуревський // Актуальні проблеми держави і права : збірник наукових праць. – 2004. – Вип. 22. – С. 719–723.
5. Нецветаев А.Г. Земельное право : учебно-практическое пособие / А.Г. Нецветаев. – М. : Московский государственный университет экономики, статистики и информатики, 2006. – 214 с.

6. Семчик В.І. Поняття і предмет земельного права / В.І. Семчик // Земельне право : підручник / За ред. В.І. Семчика і П.Ф. Кулинича. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2001. – С. 12–17.

7. Федорович В.І. Співвідношення земельного та екологічного права / В.І. Федорович // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали XI регіональної науково-практичної конференції (Львів, 3–4 лютого 2005 р.) – Л., 2005. – С. 282–284 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.lnu.edu.ua>.

8. Шульга М.В. Питання розвитку сучасної науки земельного права / М.В. Шульга // Розвиток наук земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права : Збірник наукових праць Круглого столу (19 жовтня 2012 р.) / за ред. Г.І. Балюк, М.В. Краснової, А.М. Мірошніченка, В.В. Носіка. – К., 2012. – С. 407–412 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://law.univ.kiev.ua/science.html>.

УДК 349.414 (477)

ЗОЛОТАРЬОВА Д. М.

аспірант,

***Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого***

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРАВОВУ ПРИРОДУ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ РОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ

Сучасні реалії вимагають чіткої правової регламентації відповідних відносин, які формуються при використанні земельної ділянки для проведення розвідувальних робіт. На сьогодні це питання особливо актуалізується оскільки кризовий стан економіки нашої країни і дороговизна природно-мінеральних ресурсів неминуче призводить до розширення обсягів геологорозвідувальних робіт.

Важко уявити, що користування надрами можливе без використання земель. Необхідність у земельній ділянці виникає тільки у зв'язку з тим, що в користування надаються надра для тих чи інших цілей. Без надання земельної ділянки право користування надрами практично не може бути реалізоване. Отже, спеціалізована організація, яка отримала право на проведення розвідувальних робіт, має підстави для вирішення питання щодо відповідної земельної ділянки.

В даному випадку, йдеться, зокрема, про право на тимчасове користування землями для проведення розвідувальних робіт. Законодавчого визначення даного права немає. Проте аналіз чинного земельного